

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 października 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30.07.2020 r. przyznał A. L. rentę rodzinną po zmarłej żonie od 1.03.2020 r. czyli od najwcześniejszej możliwej daty określonej w przepisach. Wysokość świadczenia wyniosła 531,36 zł.

Organ wskazał, iż wypłacono wyrównanie renty rodzinnej za okres od 1.03.2020 r. do 17.11.2020 r. Podniesiono iż od 18.11.2020 r. wnioskodawca ma ustalone prawo do emerytury, która jest wypłacana jako świadczenie korzystniejsze.

/ decyzja w aktach ZUS /

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony A. L. wnosząc o jej zmianę i przyznanie świadczenia od lutego 2012 r. tj. od miesiąca, w którym zmarła jego żona M. L., z uwagi na nieprawdziwą informację udzieloną mu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdzającą, iż renta rodzinna po zmarłej mu się nie należy. Ubezpieczony wskazał że od 1991 r. na stałe mieszka w Kanadzie. Podał, iż czterokrotnie w 2012 r. zaraz po śmierci żony w oddziale ZUS w O. (2x) i w B. potem w 2019 w ZUS w K. zakładając konto (...) otrzymał informację, iż renta rodzinna po żonie mu się nie należy. Dopiero gdy w 2020 r. zaczął ubiegać się o emeryturę w rozmowie telefonicznej z ZUS uzyskał informację, iż świadczenie jest mu jednak należne w związku z czym przesłał wszystkie wymagane dokumenty do ZUS w Ł.. Odwołujący wskazał iż nie posiada żadnych dowodów na negatywną decyzję pracowników ZUS wprowadzającą go w błąd. Podał, iż o świadczenie wystąpił niezwłocznie po tym jak dowiedział się, że jest mu należne. W związku z powyższym oczekuje na podjęcie kroków pozwalających na wypłatę świadczenia wstecz począwszy od lutego 2012 r.

/ odwołanie k. i k. 3-5 i 11/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. Podkreślił, iż brak jest podstaw do wypłaty świadczenia za wcześniejszy okres tj. od daty zgonu żony wnioskodawcy, gdyż nie było złożonego wcześniej żadnego innego wniosku o przyznanie świadczenia niż wniosek z dnia 30.07.2020 r. złożony 31.08.2020 r.

/odpowiedź na odwołanie – k.7/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny

Wnioskodawca A. L. urodził się (...) i od 1991 r. na stałe mieszka w Kanadzie. Żona wnioskodawcy, M. L. zmarła w dniu 21.02.2012 r.

/bezsporne skrócony odpis aktu zgonu i skrócone odpisy aktu małżeństwa w aktach ZUS k nienumerowane, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 19.05.2022r. 00:02:57-00:10:41/

W dniu 30.07.2020 r. A. L. złożył wniosek o prawo do renty rodzinnej po zmarłej 21.02.2012 żonie M. L.. Wniosek do ZUS I Oddział w Ł. wpłynął w dniu 31.08.2020 r. Jednocześnie na formularzu ERO (formularz obowiązujący z uwagi na stan zagrożenia epidemiologicznego), wnioskodawca wskazał, że wnosi o przyznanie świadczenia od dnia spełnienia warunków nie wcześniej niż od dnia 01.03. 2020 r.

/wniosek w aktach ZUS k. nienumerowane/

Wnioskodawca nie składał wcześniej żadnego formalnego wniosku o rentę rodzinną po żonie. Wniosek z 2020 r. był pierwszym wnioskiem złożonym w tym przedmiocie.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 19.05.2022r. 00:02:57-00:10:41/

W dniu 21.06.2021 wydano decyzję o przyznaniu wnioskodawcy prawa do renty rodzinnej w kwocie zaliczkowej od 1.03.2020 r. do 17.11.2020 i wypłacono stosowne wyrównanie/

Po ostatecznym rozpoznaniu wniosku, zaskarżoną decyzją z dnia 14.10.2021 r. przyznano wnioskodawcy prawo do renty rodzinnej po zmarłej żonie od 1.03.2020 r. tj. od daty określonej w przepisach (art. 73 pkt 68). Jednocześnie wskazano, że wypłacono wyrównanie świadczenia za okres od 1.03.2020 r. do 17.11.2020 r. gdyż od dnia 18.11.2020 r. wnioskodawca ma prawo do emerytury , które jest świadczeniem korzystniejszym.

/bezsporne, decyzja w katach ZUS k. nienumerowane/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 504 t.j.) renta rodzinna, przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Przepis art. 70 ww. ustawy określa zasady przyznania renty rodzinnej wdowie i wdowcowi.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy prawo do renty rodzinnej wnioskodawcy po zmarłej w dniu 21.02.2012 r. M. L. nie było kwestionowane. Niemniej jednak odwołujący podnosił, iż prawo do świadczenia zostało mu przyznane zaskarżoną decyzją nieprawidłowo, bowiem dopiero od dnia 1.03.2020 r. zamiast od daty śmierci żony. Przy tym niekwestionowanym było, że pierwszy i jedyny wniosek o rentę rodzinną po zmarłej wnioskodawca złożył w dniu 30.07.2020 r. (data wpływu do ZUS 31.08.2020 r. na formularzu ERO - formularz obowiązujący z uwagi na stan zagrożenia epidemiologicznego). Jednocześnie wnioskodawca przyznał, że z wnioskiem takim nie występował wcześniej. Podnosił, że kilkakrotnie został przez pracowników ZUS błędnie poinformowany o braku prawa do renty rodzinnej. Przy tym w swych zeznaniach wnioskodawca przyznał, iż pracownicy ZUS nie wskazywali, z jakich powodów świadczenie to nie jest mu należne.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu brak jednak podstaw do uznania, iż do wypłaty należnych wnioskodawcy świadczeń doszło z naruszeniem obowiązujących przepisów.

W myśl art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

W świetle treści art. 100 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2.

Zgodnie zaś z art. 129 ust. 1 w/w ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

W razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny (ust. 2).

W myśl art. 73 pkt 68 ustawy z dnia 16.04.2020r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)2 (Dz. U. z 2020r., poz. 695) w zw. z art. 31 zy ustawy z dnia 02.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem (...) (Dz. U. z 2020r., poz. 374 ze zm.) osobom, które w okresie 30 dni po ustaniu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii związanych

z (...)19 zgłoszą wniosek o przyznanie, ponowne ustalenie wysokości lub podjęcie wypłaty emerytury, renty lub innego świadczenia o charakterze długoterminowym, do którego przyznania właściwy jest organ rentowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do świadczenia, prawo do świadczenia w ponownie ustalonej wysokości lub wypłata świadczenia przysługuje, na ich żądanie wyrażone w formie oświadczenia, od dnia, w którym zostały spełnione warunki do przyznania, ponownego ustalenia wysokości lub podjęcia wypłaty świadczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia 1 marca 2020r.

Mając na względzie treść w/w przepisów należy wskazać, że bezpodstawne jest utożsamienie istnienia prawa do świadczeń, związanego ze spełnieniem ustawowych warunków nabycia tego prawa z przyznaniem (i wypłatą) świadczenia. Nieuprawnionym jest też pomijanie tego, iż ustalenie prawa do świadczenia przez stwierdzenie spełnienia jego warunków nie odpowiada przyznaniu świadczenia.

Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odróżnia moment powstania prawa (tj. spełnienie warunków - art. 100 tej ustawy) od momentu wypłaty świadczenia, tj. co do zasady nie wcześniej niż od miesiąca zgłoszenia wniosku lub wydania decyzji z urzędu - art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. /III AUa 753/18 - wyrok SA Lublin z dnia 21-03-2019/.

Jeżeli zatem przesłanki uprawniające do świadczenia zostały spełnione przed datą złożenia wniosku o to świadczenie, to jego przyznanie nie może nastąpić wcześniej niż od miesiąca, w którym ten wniosek zgłoszono. Postępowanie o rentę jest postępowaniem wnioskowym, a więc wszczynanym wyłącznie na wniosek ubezpieczonego. W kontekście zaś przepisu art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) wypłata świadczenia nie może nastąpić wcześniej niż od miesiąca złożenia wniosku. /III AUa 183/16 - wyrok SA Szczecin z dnia 06-12-2016/.

Wyjątek w tej materii ustanawia zacytowany wyżej art. 73 pkt 68 ustawy z 16.04.2020 roku przewidując - z uwagi na stan pandemii, możliwość przyznania świadczeń z datą wcześniejszą niż miesiąc złożenia wniosku od chwili nabycia uprawnień, nie wcześniej jednak niż od dnia 1 marca 2020r.

Wobec tego wykładnia przepisu art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest utrwalona w judykaturze i orzecznictwie. Ustawodawca nie przewidział możliwości domagania się wypłaty świadczenia od daty jego nabycia do chwili złożenia wniosku. Świadczenia wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Nie wypłaca się świadczeń z wyrównaniem za czas od nabycia do nich prawa in abstracto bez względu na to, czy niezłożenie wniosku spowodowane było brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw, czy też innymi okolicznościami w tym niezależnymi od wnioskodawcy np. brakiem stosownej wiedzy /III AUa 1642/16 - wyrok SA Łódź z dnia 26-10-2017/.

Przy tym w ocenie sądu na gruncie rozpoznawanej sprawy wnioskodawca nie może zasłaniać się także wprowadzeniem go w błąd przez organ rentowy. Błąd organu rentowego miałby miejsce jedynie wówczas, gdy dokumenty potwierdzające uprawnienie wnioskodawcy do świadczenia zostałyby złożone przez wnioskodawcę wcześniej i nie zostały uwzględnione przy ustalaniu wysokości świadczenia. / por odpowiednio III AUa 907/17 - wyrok SA Lublin z dnia 26-04-2018/

Tymczasem w rozpoznawanym przypadku wnioskodawca nigdy przed 2020 r. nie domagał się przyznania świadczenia, jak też żadnych dokumentów usprawiedliwiających przyznanie do niego prawa nie składał. Zatem nie można uznać, iż wnioskodawca działał pod wpływem błędu wywołanego przez organ rentowy.

Braki w postaci niezłożenia wniosku, który mógłby stanowić asumpt do wcześniejszej wypłaty należnego mu świadczenia niż wskazana w zaskarżonej decyzji obciążają zatem ubezpieczonego. Wnioskodawca przed 2020 r. nie składał w ZUS żadnego wniosku o rentę rodzinną po zmarłej żonie.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

J.L.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia apelacji doręczyć wnioskodawcy na adres do korespondencji w Polsce.